

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Egy évre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Irodalmi kalózok

Az Óceán végtelen sima tükre s tajtékzó, haragos hullámai egyaránt sok száz hajó szeli át naponta. Keletről jön emez s a művelt Európa ipartermékeit viszi a regényes nyugati partok felé, nyugatról siet amaz s hatalmas ültetvények bőven omló áldásait teszi partra keletre. Sorstűdő, őt, vagy tarka-barka álmok mámorától megrészesített hívándóit szállít ki egyik és csúszdolt, dőre ábrándozását keservesen megszenvedett visszavándorlót röpit haza a másik. Jönnek mennek, sűrűnek-forognak s hirdetik az emberi ész, kultúra és civilizáció diadalát a természet kérielhetetlen elemei fölött. De ime: az esti szürkületben új árbocok tönnek el a láthatáron s hatalmas füstfellegbe burkolózva viharebesen közeledik a keses, fűge cirkáló. Lobogója a békés kereskedelem színeit viseli, s magára vontatva messze lengeti az aláhanyatló nap tűzpiros sugariban. Pontosan megtarja a szabályokat s jóbaráknak közeledik a nemzete összes kincseit fölcserelel aháró nehézséges tehergőzös felé. S mikor az egészen magához engedi, mikor nem térhet ki többé előre, akkor a jóbarát lobogójával kéréző leiszetős cirkáló egyszerre megállást parancsol s a jóhiszemű, gyanúlan hajó matrózok ágyat szegve kénysererít, hogy a vadá latoklakta szigelig kövesse. Ott aztán tökéletesen kifosztja s oldalába léket furva magára hagyja. Kalózhajó volt...

A világirodalom végelelhatatlan Óceánján ilyen nemzeti kincsekkel megrakott, békésen, csendesen vitorlázó hajó a magyar nemzeti irodalom. Fenekén a hős-kor költészetének gyöngyszemei vannak elraktározva, vaskos dereka a közép- és ujkor irodalmi remekait foglalja magában, míg földézetén a legújabb kor termékei gyűlnek, szaporodnak és várnak beraktározásra. Ezt a mi dusan megrakott irodalmi hajónkat régóta kerülgetik, környékezik a kalóz-hajók ezrei. Saját színeink alatt, békés szándékat mímelve kezdtek meg ostromukat a telhetetlen latrok s évtizedek óta különböző jelszavak alatt próbálnak léket ütni rajta és a mélységbe süllyeszteni. Alig egy éve csak, hogy a megálljt is elkiáltották már s a tehetetlenül vergődő áldozatot a szennyet, piszkot, salakot okádó tűzhányó hegyzsiget leperzselt fának tövébe vontatták, hogy megfossszák ezeresziendős műkincseitől. A nemzeti visszahatás hadihajója azonban megmentette a vontatót, s hiánytalan kincseivel visszavitorlázhatott az Óceán habjaira.

A kalózok szerleszédtek, s úgy látszik, hogy nem kerülgetik, nem fenyegetik többé a magyar nemzeti irodalom kincses hajóját... Csúszdunk. Az itt maradt töredék, e nyíltan szemtel szembe nem támadók társasága ma is dolgozik, ma is működik. Csakhogy ma a kurzuson levő irányzat szájaize szerint. Ma nem Gábor-Gráf Andor, meg Kahána Mózes, hanem Kóbor Tamás a favorit. Aki nem kiáltozott, nem feszítdegezett, csak ott volt és irt. dolgozott csendben és vakolt, amikor ideje volt a többivel. Joga van hát, titulusa a magyar nemzeti irodalmat gyarapítani szellemi termékeivel. Azok mind a nemzeti érzést táplálják, mind a tiszta erkölcsöt védik és terjesztik. Hiszen nem zaidó, hanem keresztyén ember írja őket, aki nem volt népbiztos, nem volt terrorista, tehát a nemzeti megújulás számára feltétlenül igénybeveendő, értékes elem.

Kóbor Tamások hangjától zajos ma a nemzeti irodalom környéke. A kormányosnak, — a közvéleménynek — nagyon kell ügyelnie, hogy ezek a kétszeresen gyanus hazafiak ne

folytathassák új hangjukon a régi néta dudalását. A nemzeti irodalom nemzeti létünk egyik nagyon erős és nagyon szilárd oszlopa, s ha ismét behunyjuk a szemünket, s ha ismét nem látunk és nem érzünk semmit abból, ami már

egyszer a sülyedés szélére sodort bennünket, — a megmenekült kalózok ismét megálljt vezényelnek, úgy lehet. Az irodalom az élet, vagy a halál csiráit hintheti el bözönünk, vigyáznunk és érködünk kell a kalózok körmeire!

Ujabb bonyodalmak a kormányválság körül

Aponyi gróf nem vállal megbízatást — Zichy Aladár előtérben

Budapest, június 30. (N. St. t. j.) A szombat óta tartó kormányválság körül újabb bonyodalmak állottak elő. Aponyi Albert gróf kedden végérvényesen kijelentette, hogy a kormányelőki megbízatást nem hajlandó vállalni, s ezzel a pártoknak hozzáfűzött reménye egyszerűben szertefoszlott. Megindult újból a kombinációk özöne, s már kedden sűrűn emlegették Zichy Aladár gróf nevét. Zichyt, ki aktív politikus, a keresztyén párt szeretné különösen a kormányelőki székben látni, de sok híve van a kispártban is. A kormányzó egyébként szombathéti szakadatlanul folytatja a pártok által eléje terjesztett politikuskor kihallgatását. Kedden délelőtt Andrássy Gyula grófot és Rubiné Gyulát, délután Szmracsányi Györgyöt,

Turi Bélát és Bethlen István grófot fogadta. Turi Béla a kihallgatás után egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy kifejtette a kormányzó előtt, miszerint csakis intranzigens keresztyén politika mentheti meg az országot, s csakis olyan kormány jöhet a sikeres munka reményében, mely ezt a politikát lüzte zászlajára. — Tegnap délelőtt volt kihallgatáson Haller István kultuszminiszter, ki kedden este érkezett meg Panonhalmáról, hol dr Bárdos Remig főpát beiktatásán vett részt. Ugyancsak tegnap fogadta a kormányzó Mayer Jánost és Bottlik Józsefet is. A válság összes előterjesztett politikuskor kihallgatása után, valószínűleg e hét végén, de legkésőbb tíz nap aiatt feltétlenül véget ér.

„Magyarország nagy területeket fog visszakapni!”

Francia bizottság Sátoraljaujhelyen

Sátoraljaujhely, június 30. (Nemz. St. tel. jel.) Szombaton reggel a Felvidékről egy francia misszió érkezett ide. A város területvédő bizottsága és a polgármester fogadta a missziót, melyet dr Chudovszky Móric közkórházi igazgató üdvözölt francia nyelven. Majd Széchenyi-Wolkenstein Ernőné grófné intézett a határnak kijelölt területek lakossága nevében beszédet a misszióhoz s tiltakozott az ország e területének önkényes és igazságtalan megnyirbálása ellen s kijelentette a misszió előtt, hogy a trianoni békébe sohasem fogunk belenyugodni. A misszió vezetője, egy francia tábornok, válaszában kijelentette, hogy bár nem a határkiigazítás céljából jöttek ide, köszöni mégis a beszédben elhangzott szavakat, mert azokból éppen elég

felvilágosítást nyert arra vonatkozólag, amiért megbízói ideküldötték. A határkiigazító bizottság a napokban Sátoraljaujhelyre fog érkezni s annak — mondotta — 15 kilométernél hosszabb területek visszaitélésére is joga van. Magyarországot nagy területeket fog visszakapni! Azután elmondotta, hogy innen Ungvárra megy a misszió, hol a püspöktől fog a ruhén nép hangulatára vonatkozólag információkat szerezni. A város területvédő-bizottsága a határkiigazító-bizottság odaérkezéséig egy memorandumot szándékozik kidolgozni, melyben kéri fogja, hogy a megyéhez Kolbása, Nagykázmér, Mátyáshegy, Kegenye, Nagytoronya, Magyarsas, Szurnyeg, Méspek, Abare, Bés és Iske községek visszacsatoltassanak.

Zár alá vették a bankbetéteket

Budapest, június 30. (Nemz. St. tel. jel.) A hivatalos lap rendkívüli száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, mely szerint a kormány állami kényszerkölcsön céljaira úgy a pénzügyminiszter, mint magánosoknál levő követeléseket a folyó évi március hó 8 és 18-ika közötti állomány szerint zár alá veszi. És pedig a 25 ezer koronánál nagyobb összegeket egészen, a 25 ezer koronánál kisebb összegeket pedig 10 ezer koronáig felerészben. Tíz ezer koronán aluli összegek — a kisemberek nénye — a zárlat alól mentesek. A végrehajtási utasítást a hivatalos-lap legközelebbi száma hozza.

dig a 25 ezer koronánál nagyobb összegeket egészen, a 25 ezer koronánál kisebb összegeket pedig 10 ezer koronáig felerészben. Tíz ezer koronán aluli összegek — a kisemberek nénye — a zárlat alól mentesek. A végrehajtási utasítást a hivatalos-lap legközelebbi száma hozza.

Lovászy Márton és Batthyány Tivadar a kormányzónál

Budapest, június 30. (N. St. t. j.) Egyik fővárosi déli újság állítólag biztos forrásból arról értesül, hogy a kormányzó a válsággal

kapcsolatban legközelebb kihallgatáson fogadja Lovászy Mártont és Batthyányi Tivadar grófot.

A magyar-francia tárgyalások

Páris, június 30. (Szikratávirat) A magyar békeszerződés aláírása után megindult tárgyalások befejezéséhez közelednek. A megbízottak között elvi megállapodások létesültek, melyek alapul fognak szolgálni a legközelebbi napokban Budapesten folytatandó tárgyalásokhoz.

A holland vasutasok a magyar bojkott ellen

Hága, június 30. (Nemz. St. tel. jel.) A holland vasutasok szakszervezete gyűlést tartott, melyen kimondták, hogy a szakszervezetek nemzetközi szövetsége által Magyarország ellen elrendelt bojkottban nem vesz részt. A holland vasutasok szakszervezetének ez a határozata annál jelentősebb, mert a szakszervezet teljesen szocialista vasutasokból áll.

Mire vár az Orle?

Tudvalevő dolog, hogy minden közalkalmazottra nézve elrendelték az igazoló eljárást, sőt az ezer tagnál népesebb társadalmi alakulásokra is, tagjaiknak a proletárdiktatura s azt előkészítési forradalom idején tanúsított politikai magatartása tekintetében. De egyáltalán alig van testület, mely saját tagjaira nézve ezt onként ki ne mondia volna. Ez alól legfőlegb egyes pénzintézetek alkothattak kivételt, de jobbra ezek is az eltusolás formájában tértek ki a nehéz feladat elől, alakilag egyébként eleget téve az általános kívánalomnak. Mégis e ritka kivételek közé tartozik a református lelkészi kar, a magyar vallás papsága.

Ennek megállapításával bátrak vagyunk ellenfeleinknek hatalmas agitációs fegyvert nyújtani a kezükbe. Mert felszólalásunkat hogyan fogják főpapi körökből kiáradóan értelmezni? Egyenesen úgy, hogy imé, ugye a Hajdúföld izgat a kálvinista papság ellen! Vádolja őket hazafiatlansággal!

Hát nem így van a dolog! Ellenkezőleg, egészen bizonyosak vagyunk afelől, hogy éppen a református papság az a testület, amelyiknek tagjai sorából a legkevesebben tántorodtak meg. De éppen azért, éppen ennek a megállapítása céljából lett volna szükség az igazoló eljárásra. Kétségtelen ugyanis, hogy látszatból indulva ki, meglehetősen elterjedt az a felfogás, hogy a reformátusság kevesebb ellenállást mutatott a destruktív irányokkal szemben és hogy mind máig fentartott benső kapcsolatot a bomlasztó elemekkel bőségesen termelő zsidósággal. A lelkészi kar igazoló eljárása kétségtelenül megállapította volna, hogy ez legfőlegb csak egyesek megtévedése lehet és hogy a ref. lelkészi kar a maga egészében teljesen távol áll minden egészében, amennyiben pedig közöttük ilyenek mégis akadnak, azok kizárólag a saját felelősségükre dolgozó kalandorok, vagy betegesen megtévedt ideológusok.

Az igazoló eljárást, ha már az egyes egyházkerületek nem rendelték el, el kellett volna a legfőbb közigazgatási hatóságnak, az egyetemes konventnek rendelnie. Csakhogy ennek papi elnöke, Baltazár Dezső... és ez sok mindent megmagyaráz. Hogy miért nem történt meg ez a lépés, kétségtelenül megmutatja ezt az ő elnöklése alatt működő lelkészegyesület választmányának következő határozata: mivel a most fennforgó rendkívüli viszonyok multával a polgárok becsületét és szabadságát veszélyeztető magatartások is minden bizonnyal igazolási eljárás tárgyává fognak tételni, sőt egyesületünknek azaz kell tenni a magyar kálvinizmus érdekeit sértő hűtlen magatartás eseteit is, választmányunk az igazoló bizottság munkájának folyamatba tételétől egyelőre eltekint s bevárja a teljes tárgyú igazolási eljárás lehetőségének idejét.

Mit jelent ez a határozat? Jelenti azt, hogy a hivatalos mulasztást a jobb érzésű s öntudatos gondolkozású tagok társadalmi uton kívánták helyrehozni és jelenti azt, hogy az elnök még ennek ellenére sem hajlandó a mulasztást helyrehozni. De ennél még érdekesebb dolgokat is jelent.

A fenti sunyi határozat sugalmazója érzi, hogy ma sok olyan ténykedést kellene a vizsgálat során megállapítani és megbélyegezni, amiben ma éppen a lelkészegyesület elnöke látszik elsősorban érdekeltnek. Ő nem akarja, hogy a nemzeti felbuzdulás mai szellemében történjen az ítélkezés; ő ezt jogosulatlanul látja; ő szembehelyezkedik a nemzet közfelfogásával. És így a magyar református lelkészi kart is szembe akarja ezzel állítani. Hejyes-e ez? A magyar ref. egyház érdekében van-e ez?

Ő oly időre halasztja ezt, amikor nem a mai irányzat, hanem mások lesznek felül. Mások, akik a mai irányzat harcosai fölött fognak szigorúan bírásodni s minket elítélni, amikor a mai vádlókból és bírálókból vádlottak lesznek. Kiknek az eljövetele vár? Azokéra, akik a mai rezsimet megbuktatni akarják! Akkor jön el az ő ideje is! Kik ezek? Nem lehetnek mások, mint akikre a kormányzó ur azt mondta itt, hogy „lapulnak.” Szép egy társaság. Hasznára van-e ez a magyar kálvinizmus jó hírnevének?

De még más is van ebben a határozatban. *Damokles kardját akasztja mindazok feje fölé, akik ma a mai rezsimet szolgálni merik.*

„Hej! jöjjön csak el ismét az én időm”, — ezt lehelik a betűk a sorok közül — „leszámolok a vakmerőkkel, akik ma ezt a mai rendszert szolgálni merték!” A bosszu, az édes bosszu! Akkor talán egyes debreceni ref. papok nyakát is ki lehet majd csavarni. Mert hiszen ma is az árulás, az egyházárulás vádját terjeszti róluk a tájékozatlan vidékiek között.

Az ugrásra kész párdúc, mely a tulnyomó erő láttára szűkülve, hallgatva meghúzódik, hogy keilő pillanattal áldozataira vetesse magát.

Zsidóvilág Biharban

Aki mosonában nem járt a felszabadult bihari részeken, annak fogalma sem lehet arról, mennyire eluralkodott az oláh megszállás alatt a zsidó szellem és ma, amikor világszerte „fehér terror”-ról gajdolnak az „üldözött” zsidók, milyen vakmerő arcátlátszággal viselkednek és folytatják szemérmellen módon, hazaelenes üzelmeket. Érdekes példái lehet látni ennek a nagylétai kerületben, ahol izgalmas választási harc folyik. Hat képviselőjelölt áll egymással szemben. Természetesen mindegyik kisczadapárti, a legkülönbözőbb variációkkal nevükben és hangoztatott programjukban. — Különösen érdekes típus közülök Orbók (Kerpich) Attila. Ez az ur hetekkel ezelőtt azzal kezdte korteskörtjét, hogy a létei piacon elrikkantotta magát: „Hazádnak rendületlenül, üsd a zsidót kegyetlenül”. Az idők folyamán azonban jónak látta dagadó vitorlát bevonni és ma már kizárólag a zsidókra támaszkodik ahikhez a kerületi községeknek a söpredéke, a csöcselék csatlakozott. Ez a modern megváltó független kisczadapárti cégér alatt komoly ábrázattal azt igéri, hogy hi őt megválasztják, 200 korona lesz a napszám, ellenben a buzának 16 korona lesz mázsája, 6 frt a csizma, liszt, cukor lesz bőven és egyéb ilyen malasztokat. Félteletlenül izgat az „urak” ellen és dicsőíti a zsidókat, — E részeges fráter alkalmuk volt már „tisztelt választói”-nak az ujtáit homokon tetszhalált halva, kiterítve látni, aminek különben nemcsak ő, hanem első sorban a bor volt az oka. Az agitációba még akkor beletanult, amikor a nemzetrontó Károlyi Mihálynak volt ágense, akiről azóta könyvből rántotta le a leplet. De hiszen ő ismerheti legjobban, mert hát együtt dolgoztak annak idején. Másik érdekes jelölt egy létei malomtulajdonos: Fehér László, aki a vörös világban direktóriumi tag volt s maga költségen vörös zászlót ajándékozott Nagylétának. Ez a körülmény nem gátolta abban, hogy viszont az oláhok idején a fesielt képi oláh tisztekkel ne dorbézoljon és ne ölelkezék.

Álmosdon, Bagamérban, Nagylétán nagyon hangosak a zsidók. Nyíltan hangoztatják, hogy hamarosan elérkezik megint az ő idejük, s akkor kegyetlen bosszút fognak állani a zsidókat támadó magyarságon.

A magyar nép azonban kezd már tisztán látni és talán nem sokára Biharban is felnyílik a szemé és utálattal, megvetéssel fordul el nemcsak a nemzetrontó, nemzetközi elemtől hanem azoktól is, akik saját önző érdekeik szolgálatában, ezekkel akarnak karöltve hataolni s a fajmagyar földmives osztály érdekeit alárendelik ennek az idegen, sőt ellenséges faj érdekeinek.

Minket debrecenieket különben közelebből is érdekel a dolog, mert gazdátársadalmunk egyik legkiválóbb tagja: dr Kertész István, a kerület hazafias érzelmi választóinak meghívására, hajlandónak nyilatkozott a mandátum vállalására.

A kerület keresztyén magyarsága lelkesedéssel gyülekezik Kertész István tiszta lobogója alá, s hisszük, hogy meg fogja a parlamentet ajándékozni evvel a kétségtelenül nagy értékű, s izzó magyarságu politikussal, akinek megválasztását a székegyek is óhajják, mert nem felejtethetik el azokat a nagy szolgálatokat, amiket Erdély ügyének tett.

Önmagát fogja megtisztelni a kerület, ha képviselével K e r t é s z Istvánt bízza meg.

Elfogták az igazi rablógyilkost

Mezei István cipészsegéd a tettes. Alsó-Józsán lakodalomra készült

Megírjuk, hogy a csendőrség a napokban elfogott egy Kiss Ferenc nevű rovtomultu embert, aki beismerte, hogy ő gyilkolta meg s rabolta ki Major Zsuzsanna óvónőt Garay-utcai 15 sz. alatti lakásán. Kiss Ferenc azonkívül több lopást és gyilkosságot ismert be a rendőrségen. Minthogy azonban a gyilkos személyleírása nem talált Kiss Ferencével, a rendőrség tovább folytatta a nyomozást a Garay-utcai gyilkosság ügyében annál is inkább, mert a büntény körülményei, s a tanuk vallomásai ellentmondottak Kiss Ferenc állításainak. Mára aztán sikerre vezetett a nyomozás, mert Róza Miklós detektív Alsó-Józsán elfogta a gyilkost Mezei István cipészsegéd személyében. Rózsának többen mondták, hogy a Széchenyi-utcán a gyilkosság napján láttak egy embert, akire a gyilkos személyleírása ráillik, s akiről Róza megtudta, hogy cipészsegéd volt Debrecenben s jelenleg Alsó-Józsán lakik. Kiment Alsó-Józsára Bérci detektívvél, s ott valóban találtak egy Mezei István nevű cipészsegédet, aki a leendő apósa házában tartózkodott s éppen lakodalomra készült, mely szerdára 30-ára volt kitűzve. A házkutatás alkalmával meg is találták nála a lepedőket, a párnahuzatokat, párnahajat, amit fel is húzott már a mennyezői ágyra. A faggatásra azt vallotta, hogy ezeket a debreceni zsbivásáron vette. Róza detektív behozta Debrecenbe Mezeit. A házbéliek, s akik látták a gyilkost, mind felismerték Mezeiben azt az embert, akit a gyilkosság napján a házból egy fekete bolyhos kendőbe kötött csomaggal kijönni láttak. A fekete kendőt szintén megtalálták Mezeinél. A gyilkos a gyilkosság színhelyén, ahol megjelent Preimsberger vizsgálóbíró is, sirva töredezmes vallomást tett. A gyilkosságot úgy adja elő, hogy bement Major Zsuzsanna házába, ahol meg is alkudtak a fürdőkádra nézve 320 koronában az óvónővel. A fizetésnél egy lepecsételten 20 koronással is akart fizetni, amit azonban Major Zsuzsanna nem fogadott el. Emiatt veszekedés támadt, a veszekedés hevében letépete a földre az óvónőt, aki eszméletét veszítette. Ekkor támadt neki az a gondolata, hogy neki ezt az asszonyt meg kell ölnie.

Kihúzott egy fiókot, amiben talált egy hosszú cukorszárgát. Ezzel aztán megfojtotta a magával tehetetlen asszonyt. A gyilkosság után a rablott holmival kiment Alsó-Józsára, ahol azt hazudta, hogy a zsbivásárban vette a holmikat az esküvőjére. Mezei István a gyilkos 26 éves, cipészsegéd, a háború alatt a 39. gyalogezrednél szolgált káplári rangban. A rendőrség a kihallgatás után előzetes letartóztatásba helyezte.

Választási eredmények Hajdu-vármegyében

A nemzetgyűlési pótválasztások hétfőn este értek véget, de a szavazatok összeszámlálásával csak kedden délelőtt készültek el. Leghevesebb volt a küzdelem a hajduböszörményi kerületben. Dr Kovács József, a keresztyén nemzeti (Friedrich-párti) jelölt a nagyszámu érvénytelenített szavazatok leszámlálásával is 3735 szótöbbséggel győzött. A keresztyén nemzeti irány diadalát jelenti a hajdusoboszlói kerületben lefolyt pótválasztás eredménye is, ahol dr Dánér Béla (keresztyén egyesülés párti) 1159 szótöbbséggel győzött dr Czeglédy Mihály vármegyei tiszti főügyész, kisczadapárti jelölttel szemben. A választás eredménye nagy meglepetést keltett a megyeházán. — A nádudvari kerületben Kiss Ferenc egyetemi tanár (kisczadapárti) győzött dr Jambory Kálmánnal (keresztyén egyesülés) szemben. A nemzetgyűlési választások végeredménye Hajduvármegyében: 2 kisczadapárti, 1 keresztyén egyesülés és 1 Friedrich-párti mandátum.

HIREK

Kolozsvár

hősök vérevel megszentelt, drága magyar föld-jét kettős átok sújtja. Hitvány ellenség tapodja, rugdossa lópatával, áruván, érzéketlenül és a hazát eláruló, rutul becsapó hüllen pióca-fajzat legkártékonyabb kelevényei ráják, emésztik ki-méltellenül. Oláh martalócok mellett robozímrek és jellinek-mortonok... Betű szélhámosok és valuta-csalók siserahada választotta menedékének kin-cses Kolozsvár büszke falait s a nyomorult el-lenség céljait szolgálva, szándékát segítve moc-skolja, piszkolja a porig alázott, szerencsétlen hozát. Szitkot, rágalmat, alávalóságot, bünt és szennyet... mindent ráfognak, hogy bosszút áll-janak magukon. Hogy lehetlenné tegyék a keresztény erkölcs uralmát abban az országban, mely lehetlenné tette az ő fajtájuk leplezni go-noszságukat, ha szorul a törvény hurokja bü-nös farkuk körül, akkor futnak, menekülnek oda, ahol védik az emberi hitványságot: Bécsbe s az oláh bitorolta kincses Kolozsvárba... Óh, hogy otthon vannak, óh, hogy cincognak e pat-kányok bübajos Erdély csodaszép földjén. Óh, hogy megrémülnek, óh, hogy visongatnak, majd ha jön a leszámolás egyszer...

A zászlószentelési ünnepségeket elő-készítő bizottság értesíti a nagyérdemű közön-séget, hogy felsőbb okokból kifolyólag az ezred zászlószentelése és az ezzel kapcsolatos szín-házi díszelőadás megtartása egy, még ma bi-zonytalan időre halasztott el. Midőn a bizott-ság az estély iránt megnyilvánult nagyfoku érdeklődésért köszönetet mond, kéri azokat, akik a díszelőadásra szóló jegyeiket az Antalfy könyvkereskedésben kiváltották, hogy azokat ugyanoda visszajuttatni sziveskedjenek, ahol a megfelelő pénzüsszegek vissza fognak fizettetni.

Rendőrségi kinevezések. Ma tették le a hivatali esküt Ghiczzy Tihamér dr kerületi rendőrfőkapitány kezébe az ujonnan kinevezett rendőrtisztviselők, Sággy Lajos rendőrfőkapitány, volt székesfehérvári rendőrkapitány, Ká-lnay Gyula rendőrtanácsos, Porubszky Gyula rendőrfogalmazó, volt vármegyei főjegyző, va-lamint dr Greckó Sándor, dr Pap Lajos, Ron-csik Tibor, dr Fészlás László, Ördög László, Papp Lajos Kajary Zoltán, Szabó Zsigmond, dr Máyer Endre, dr Csige Sándor, Magyary Barnabás, Kovássy Miklós segédfogalmazók. Sággy Lajos rendőrfőkapitány rövid beszédben üdvözölte az ujonnan kinevezett rendőrtiszt-viselőket.

Halálozás. Vettük a következő gyász-jelentést: A rettenetes csapás alatt porig sújtva tudatjuk, hogy a mi szemünk fénye, remény-ségünk, imádásig szeretett anyagi jósaú leányunk, nővérem, kedves unokánk, unokahu-gunk és kedves emlékü rokon Nyilas Juliska életének virágzó tavaszán, 20-ik évében 2 heti súlyos szenvedés után, 1920. június 29-én esti 9 órakor fehér lelkét visszaadta Teremtőjének. A mi letört virágunkat 1920. július hó 1-én délután 5 órakor fogjuk a Teleki-utca 22-ik számú házunktól, a református egyház szer-tartása szerint, a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba elhunyt bátyja hamvai mellé, a feltámasztás reménységében elhelyezni. Végtisztességtelére rokonainkat, barátainkat, jóismerőseinket fájdalmas szívvel megívjuk. Debrecen, 1920. június 30. Hervadása Iliom hullás volt, artatlanság képe a bánatél Nagy-szülei: Özv. Nyilas Ferencné, Faragó Zsu-zsanna. Özv. Öry Mihályné, Böszörményi Juliánna. Nagybátyjai, nagynénjei: Özv. Öry Jánosné gyermekeivel. Zold Jánosné férjével és gyermekeivel. Mike Jánosné férjével és gyermekeivel. Öry Mihály nejjével. Öry István férjével és gyermekeivel. Balkó Lajosné férjével és gyermekeivel. Bánatos szülei: Nyilas István és neje Öry Juliánna. Fivére: Nyilas Ferenc. Számos közeli és távoli rokonok nevé-ben is. A temetést Csúrka „Kegelet” temetk. int. rendezi Kossuth u. 8.

A nyugdíjas vasutasok kérelmét már meghallgatta dr Kerekes Lipót táv. orvosi tanácsadó, aki lapunk útján tudatja, hogy haj-lancó a nyugdíjas vasutasokat, Kossuth-u. 43. szám alatti rendelőjében ingyenes orvosi keze-lésben részesíteni.

Urak Mária Kongregációja ma csö-törtökön délután 6 órakor a Theresianum ne-velő intézetben levő helyiségében tartja ájla-tossággal egybekötött gyűlését.

Rendelet a „közbenjárók” ellen. Ha zsidó vagy szabadkőműves (vagy zsidó sza-badkőműves) „bajba” jutott, rögtön összeröf-fentek a testvérek és megindult a mentőakció. A piaci légy szemtelenségével és kitartásával fekdtek az ügyre, beszemtelenedtek a ható-ságokhoz, tanuskodtak, — sebj, ha hamisan is — informáltak, félrevezették, akit lehetett, felhasználták magos összekötéseiket, meg-mozgatták a politikusokat. Pénz, befolyás, meg-tévesztés, hamis eskü, vesztegetés — mind-mind a célt szolgálta: megmenteni a „bajba-jutott” testvért. Gyönyörű példáit láttuk e men-tési akciónak Debrecenben is. Így pl. egyik testvér fegyelmi ügyénél a mázsányi sulyu iratok közül éppen a legfontosabbak és leg-kompromitálódabbak veszték el. Hát elveszték, ki tehet róla? Hiába kiáltottak tolvajt és hiába emlegettek jótékony testvéreket, holmi akta-lópási, ki merete volna meggyanusítani a köz-tisztéletben álló „vakoló” férfiakat és a hecsü-letes, jöhízemű tisztviselőket, akiknek kezén keresztülmentek az akták? A híres revolverlap mindig védte a bajbajutott páholytagokat, a még bajba nem jutott testvérek tekintélyével, tüzet okádozt és kénkövet lehelt a kételkedőkre. Láttuk a tolakodó közbenjárásokat az oláh rémuralom idején is, amikor a bajbajutott dr Bslög (Blech) Arthur vörös kommunista zsidó orvost alapos feljelentésre letartóztatták. Maga a főmester: dr Kenézy Gyula ő méltósága vezette a szabadkőműves küldöttséget az oláh tábornok elé és sikerült kimenteni a kommu-nista páholytestvért. Sikerült is megszöktenni a kimentés után ezt a vörös bitangot. Megkisé-rellék kimenteni dr Freund Jenő páholytestvért is, de ez már nem sikerült. Ilyenek történetek Debrecenben, hogy a lópanamába keveredett két testvér-testvér ügyét ne is említsük,

De vaj-jon micsoda szemtelen tolakodó közbenjárások történéthettek Budapesten is, hogy a belügyi kormány kiűzött rendeletet volt kénytelen ki-adni a szabadkőműves és zsidó piaci legyeket megszégyenítő tolakodó közbenjárók ellen! A rendelet szerint az állam biztonsgára, a köz-rendre és közbiztonságra káros egyének inter-nálása ügyében csak olyan egyéne: jelenhetnek meg a hatóságok előtt, akik megidézettek; információt csak írásban szabad elfogadni, in-formáló (fűlbesugó) feleket nem szabad fo-gadni, ha mégis megkísérelnék a közbenjárást ki kell őket utasítani! — Hát bizony ez csak falra hányt borsó így. Nem kiutasítást, hanem letartóztatást érdemel a közbenjáró, mert nem közbenjárónak, hanem büntársnak, rend-őri nyelvein falazónak kell tekinteni!

A városi zeneiskola 1920. évi június. hó 19-én a m. kir. nemzeti hadsereg javára rendezett hangversenyének tiszta jövedelme 3540 korona volt. Felülfizetelt dr Gáli Zoltánné 100, egy piarista tanár 25 koronát.

A debreceni első temetkezési egylet mint szövetkezett 1919 évi záró közgyűlését f. évi július hó 4-én délután 3 órakor tartja a Csapó-utca 46 szám alatt levő református is-keletében, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

A debreceni aranyifjuság az Aranybika disztermében nagyszabású bálestélyt rendez július hó 4-én vasárnap este 7 órai kezdettel, melyre a város leányait és fiait tisztelettel meg-hívja a Rendezőség. Az estélyen Rác Laci teljes zenekara játszik.

A nagyerdői játéktanfolyamra beirat-koztak pénteken reggel 9 kor gyülekezzenek a Csokonai-kertben. Jelentkezést még elfogad Kolos Rókóczi utca 23.

Az entente által megállapított ideig-lenes határvonalu Magyarország térképe, most jelent meg és a Csáthy könyvkereskedésben kapható.

Move induló . . . Magyar tavasz téged várunk . . . Dai a turul madárról . . . Nem, nem soha . . . gyönyörű dalok zongorára és énekre kaphatók Antalfynál Szentanna-u. 13.

KIS HIREK

A legújabb párisi divat az, hogy ki-rándulásokat rendeznek a verduni és sommei csataterekre.

Katasztrófa fenyegeti Csehországot, meri már csak néhány napra való liszije van. Kénytelen közeledni Magyarországhoz, hogy gabonát kapjon. Épen ezért nem soká tarthat a bojkott, amihez Csehország is csatlakozott.

Harmadik közjegyzői állást is rend-szeresített Debrecenben az igazságügyi kor-mány. Ez idő szerint ugyan nagyon könnyen győzi a munkát a meglévő kető is.

A hídvmot visszaállítják Budapesten, hogy a híd fenntartási költségeit fedezzék. A személyforgalom azonban továbbra is ingyenes lesz.

Repülő postajarat indul Budapest és Szombathely között. A 205 kilométeres utat épen 1 és fél óra alatt teszi meg a repülőgép.

Uj egyenruhát kapnak a magyar nem-zeti hadsereg tagjai. Elsőrendű iparművészek állapították meg a tervezetét.

Az osztrák-magyar bank részvényesei az 1920 év első felére osztaléku 28 koronát kapnak, de német-osztrák felülbélyegzésű bank-jegyben.

Halálozás. Vettük a következő gyász-jelentést: A mindenható Isten akaratában meg-nyugodva, összetört szívvel és lélekkel tudatjuk, hogy a legjobb és leghűségesebb feleség, az önfeláldozó anya, a szerető testvér és rokon Nagy Dánielné született váradi Szabó Mária életének 45-ik, boldog házasságának 27-ik évében hosszas és fájdalmas szenvedések után folyó hó 29-én reggel fél 7 órakor az Urban csendesen elhunyt. Drága halottunkat a Mes-ter-utca 3. szám alatti gyászháztól a római katolikus egyház szertartása szerint, folyó évi július hó 1-én, délelőtt 11 órakor fogjuk a Szent-Anna-utcai róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Lelki tüdvért az engesz-telő szent mise áldozat július 2-án délelőtt 9 órakor fog a róm. kath. templomban az Egek Urának bemutatni. Aldott emléket, mi, kik szerettük őt, hiven kegyelettel fogjuk megőrizni. Nyugodjék békében. Váradi Szabó János test-vére. Szabó Miklósné, váradi Szabó Mária nagynénje. Ferenczy István és neje násza és nászasszonya. Nagy Dániel férje. Özv. Mis-kolczy Béláné Szabó Zsófia nevelő anyja. vá-radi Szabó Jánosné szül. Andrassy Irén sógor-nője. Szabó Miklós nagybátyja és családja. Nagy Barna, Nagy Zoltán, Nagy Mária, Fe-renczy Károlyné gyermekei. Ferenczy Károly veje. Nagy József, Nagy Lajos, Nagy István, Nagy Sándor, Nagy Pirokka sógorai és só-gornője.

Szünidai társalgási tanfolyamok (né-met, francia, angol) felnőttek és az ifjuság számára. Rose nyelviskola, (Academie inter-nationale) Széchenyi utca 42. I. em.

Színház

* A Csokonai színházhoz most szerződött a tagokat Kardos Géza. A hírek szerint csupa gyenge és olcsó erőket szed össze, moziból és varietékből akar hősnőt és énekest válogatni. Figyelmébe ajánljuk az új igazgatónak, hogy Debrecennek nagy igényű, fejlett műérékű, régi színházlátogató közönsége van, aki méltányolja a komoly művészeti törekvést, de nem könnyen elégíthető ki. Nem lehetne-e Bihari Akost, a közönség kedvencét visszahódítani? Ugyis mint előadó művész, ugyis mint ren-dező, nagy erőssége lenne a társulatnak.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* Az arany szinpad. (Angol Királynő kerthelyiségében) július 1-én mutatkozik be a teljesen új művész gárda: vendégként fellép Kovács Lulu a vigszínház drámai művésznője, a Sátán maszkija című darabban: partnere a népszerű Adorján igazgató lesz. Fellépnek még vendégként Jenei Ferenc a kassai, s a debre-ceni színházak volt művésze, aki egyuttal mű-vezető főrendezője a kabarének, Szép Gyula szerelmes színész, s a szenzációs artista szá-mok biztosítják a művészeti nivón álló műsor sikerét.

* Tisza Karola ma Lili bárónő operettben lép fel. A népszerű primadonna csodás alakí-

tása és művészi láncai városzerte nagy érdeklődést keltenek.

* Bakoss Sári debreceni urileány pénteken lép fel a Cigány népszínmű — Rózsi szerepében.

* Bukow, a székelyek hóhéra c. erdélyi történelmet foglalkoztatja most a szintársulatot. A darabot László Gyula rendezte. A nagyszabású erősen drámai darabban a szintársulat összes személyzete játszik. Szombaton, vasárnap kerül színre.

* Ravengár II. Második rész: Ravengár fogsága, kalandtörténet 6 felvonásban. Ma, csütörtökön mutatja be az Apollo ezt a rendkívül érdekes nagy kalandtörténet második részét. Csak 16 éven felüliek nézhetik. Előadások 5, 7 és 9-kor. Jegyelővétel.

* Olaf Fóns és Ebba Thomson főzereplésével a 9 ik parancsolat című drámát mutatja be ma az Urania. Jegyelővétel.

SPORT

Hadházy Dezső győzelme. Hadházy Dezső, a D. T. E. kiváló atlétája a Magyar Atlétikai Club versenyén rudugrásban 330 cm.-el első, 619 cm.-el a távolugrásban második lett.

APOLLO
Csütörtök—Vasárnap
Csak 16 éven felüliek nézhetik
Ravengár II.
II. rész:
Ravengár fogsága
Kalandtörténet 6 felvonásban.
Főzereplő: Gráfer Dármont.
Előadások 5, 7 és 9-kor.

URANIA
Csütörtök—Vasárnap
4 nap
kilenczedik parancsolat
Dráma 6 felvonásban
Főzereplő:
OLAF FÓNSS,
EBBA THOMSEN
Előadások 7 és 9-kor.

Hajdúföld
12 katasztrális hold a hosszupályi kövesúton 12 kilométerre fekete vizes aljhomok tanya nélkül eladó, Dezső László irodája Maróthy-utca 19. sz.

Meghívó

Máv. debreczeni műhely alkalmazottak Házépítő Szövetkezete 1920. június 28-ára összehívott közgyűlés a tagok részvétele miatt nem volt megtartható, az új közgyűlés **1920 július 14-én** fog megtartani ugyanazon tárgysorozattal tekintet nélkül a tagok számára. határoz a tárgysorozat felől.

Az igazgatóság.

Az indiai táncosnő
Iris P. O. Hücker. Fordította Visontai Szabó Mária — című regény most jelent meg
Antalfy József könyvkereskedő kiadásában. Kapható a kiadónál és minden könyvkereskedésben.

Gőzmalomhoz
25 P. H. egész stabil gőzgép üzemképes állapotban azonnali átvételre eladó Dezső László irodája Maróthy György-utca sz. 19.

Ullmann és Séligmann
szállítványosok Debreczeni fióktelep:
BUDAPEST—WIEN VERBŐCZY-U. 2. SZ.
SEGED Ker. és iparkam. épület.
Eivállaljuk pontosan és jutányos díjazás mellett nemzetközi szállítások, elvámolások és áruátvitel lebonyolítását. Elintézzünk átutalásokat, árubiztosításokat, bevételi és kivételi engedélyek iránti kérelmeket. — Speciális gyűjtőfogalom.
Budapest—Debreczen, Wien—Debreczen között.
Érdekképviselet minden fontosabb kereskedelmi piacon.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokba
Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári áron.

Finom tisztított zubbonyok. Bricses és vászon pantallók. Fekete ryzalon nadrágok. Bocsaai sapkák. Női gummiköpenyek készen vagy mérték után legolcsóbban kaphatók.
Katonai egyenruhák tavaszi őrönnyük mérték után, vagy fordítások a legolcsóbban és esztétikus készülnek
PISKOLTY PÉTER
Katonai cikkek raktára.

Vágóhid mellett
hizláló teljes felszereléssel nagy területtel eladó Dezső L. irodája Maróthy-utca 19.

Gazdaközönség figyelmébe

A természetrendelet végrehajtási utasításának 1. §-a értelmében minden termelő köteles folyó év június hó 27 és július 3 napja között a Csapó-utca 15. sz. a. városi lisztirodában bejelenteni, hogy az 1919—20. gazdasági évben hány kat. hold buza, rozs vagy kétszeres vetése volt.

Felhívjuk a gazdaközönséget, hogy ezen határidőn belül bejelentési kötelezettségének saját érdekében annnyival is inkább tegyen eleget, mert a bejelentés elmulasztása esetén kihágási eljárásnak teszi ki magát. Aki valótlan adatot jelent be, illetve bevetett területének egyrészt elhallgatja, az eltitkolásból javára mutatkozó különbözetnek kétszeresét, még pedig ennek felerészét minden ténités nélkül köteles beszolgáltatni, e mellett büntetőjogi felelőssége érintetlenül marad. Aki a bejelentést felhívás dacára elmulasztja, olybá tekintendő, mintha bevetett egész területét eltitkolni akarta volna.

Debreczen, 1920. június 28.

Közélelmezési ügyosztály.

Város alatt
villamoshoz 10 percnnyire 5011 négyszögöl lucernas és veteményes házhelyeknek vagy gyári célokra eladó Dezső L. irodája Maróthy-u. 19. szám.

Cukorborsó
hüvelyes kiogrammonként 4 K-ért, 40—50 kg-os vásárlásnál kg-ként 3 K-ért, vajbabb kilogrammonként 3 K-ért kapható naponta d. e. 7—12 óráig és d. u. 3—6 óráig a
Macci uradalom Hatvan-utca 1. szám alatti zöldségüzletében.

A sárréti járás főszolgabirájától.
625—1920. sz.

Felhívás
Alulírott járási főszolgabiró ezennel felhívom Máté József Báránd községi helyettes módjegyűt, hogy ezen állását jelen felhívás megjelenését követő nyolc napon belül foglalja el, mert ellenkező esetben állásáról lemondottnak tekintem s annak betöltése iránt intézkedem.
Biharnagybajom, 1920. június hó 26 án.
Dr Mariay
főszolgabiró.
Kiadja:
MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVALL. R.-T.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jutalomban
részesül, ki 28—29-re virradó éjszakán elveszett fehér szájkászóru komondort Hattyu névre hallgat Szent Anna-utca 66. szám alá Király Istvánhoz visszahozza.

Debreczeni
Gazdak Bankja részvénytársaság. Kossuth-u. 17. Kölcsonókat folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Örökáron
eladó. Kishegyesi ut 32. szám alatti 1066 kvadrát négyszögöl föld. Értekezhetni lehet Szappanos-u. 23 sz. Szűcs Imrénél.

Pezsgősüvegeket
vesz a „Török” pezsgőgyár.

Egy
szolga felvétetik Mentze Henrik áruházába

Koros Sándor
Történelmi szobor Plac-u. 66.
Saját készítésű elegáns férfi őrönnyük kaphatók.

FORGÁCS I.
Műbírás, Bádages-utca.

KISS FERENCZ női szabó
Piac-u. 56.
Izléses munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tűmást is elfogad volt Molnár-égg szabásza.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
telefon: 1365.

Vecsey Antal
vizsgáló fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. sz. 2. em.
FOGHAZÁS FOGTÖMÉS

PALLAS vegyészeti laboratórium ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

- „PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a cseh Ipari Odol készítményt.
- „PALLAS” sóshorszeszt, békobeli nősegenél fogva ugy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas háztájszer.
- „PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színekben, vízmentes készítmény, a bőrtápolja és tükörfényessé teszi. Azonkívül: **Schampáng-Water Bay rumát**, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpa képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdíti.
- Dr. Heider előiratu fogporát:** zacskóban és nagy dobozban. Höföherre teszi a fogat és kellemes szájat ad.
- Közkedvelt magyar bajuszpedrójét**, fehér és barna színekben.

Kiváló minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium
DEBRECEN, Zápolya-utca 8. szám.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementer, Tüzfát vagonételben és métermázsánsként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tűzifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Finom hentes csemege üzlet.
CSIGE KÁLMÁN Batthyányi-utca 6. sz.
Állandóan kapható pácolt paprikás, füstölt és fehér szelet szalonna, kolozsvári, eszéai abált és toka szalonna különlegességek. Fries és száraz kolbász, sonka, szalámi, füstölt husmentek és csemege sajtok. Az árak tiszta és finomságáért teljes felelősség.

Ha szép akar lenni? Korszó arckrémét és szappant használjon!
PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. kötszerek, irrigátor felszerelések, gummy áruk, GAZDASÁGI CIZIKÉK, kreolin stb. legolcsóbban szerezhetők be a
Korszó Drogeriában Piac-utca 42.